

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาชื่อท่ามวยไทยตามแนววรรณศาสตร์ชาติพันธุ์ เป็นการศึกษาความหมายของคำศัพท์ตามแนวคิดที่ว่า คำศัพท์ในภาษาสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ระบบความคิด และ วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษานั้นได้ วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือ วิเคราะห์ความหมายของชื่อท่ามวยไทย โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และ สรุประบบความคิดกับวิถีชีวิตของคนไทยที่สะท้อนให้เห็นผ่านระบบของชื่อท่ามวยไทย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลชื่อท่ามวยไทยทั้งจากตำรามวยไทย และ การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาซึ่งเป็นนักมวย และ ครูมวย จากค่ายนราตรีกุล ถ. พระราม 6 กรุงเทพฯ และ ศูนย์สอนศิลปะแม่ไม้มวยไทย อ.เมือง จ.นนทบุรี บุคคลเหล่านี้มีความรู้เรื่องท่ามวยไทยเป็นอย่างดี และ พูดภาษาไทย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทดลองปฏิบัติจริงเพื่อให้ทราบวิธีการทำท่ามวยไทยแต่ละท่าซึ่งจะทำให้สามารถวิเคราะห์ความหมายได้อย่างละเอียด และ ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์แสดงว่าชื่อท่ามวยไทยทั้งหมดแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ คำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทย ชื่อท่าเดี่ยวมวยไทย และ ชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อน

คำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทยมีจำนวน 5 คำ ได้แก่ หมัด สอก เข่า ถีบ และ ตะ คำเหล่านี้ต่างกันตามอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ กับ ส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ และเป็นพื้นฐานของชื่อท่าเดี่ยวทั้งหมด

สำหรับชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยที่พบมีทั้งหมด 30 ชื่อ แบ่งเป็น 5 ประเภทตามประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทย คือ 1) ประเภทหมัด ได้แก่ หมัดค้ำ หมัดตรง หมัดแย็บ หมัดเสย หมัดฮุค หมัดเหวี่ยงหลัง 2) ประเภทสอก ได้แก่ สอกดี สอกดีด สอกกลับ สอกจัด สอกสับ สอกกระทิง 3) ประเภทเข่า ได้แก่ เข่าตรง เข่าขัด เข่าเฉียง เข่าเค้ง เข่าลอย เข่าตัด เข่าโค้ง 4) ประเภทเท้าโดยไม่ใช่ฝ่าเท้า ได้แก่ ตะตรง ตะคืด ตะตัด ตะเฉียง ตะฟาด ตะเหวี่ยงหลัง และ 5) ประเภทเท้าโดยใช้ฝ่าเท้า ได้แก่ ถีบตรง ถีบจิก ถีบสูง ถีบข้าง และ ถีบหลัง

ผลของการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบทางความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทยพบว่า ชื่อทำเด็วแตกต่างกันด้วยมิติแห่งความแตกต่างทางความหมายจำนวน 5 มิติ คือ อวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ ส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ วิธีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ ลักษณะของการใช้อวัยวะ และ วิธีการทำทำ

ชื่อทำเด็วทั้ง 5 ประเภทมีความแตกต่างที่อวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธและส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ เช่น หมักสุค หมักเหวียงหลัง ไซ้หมัก สอกดี สอกคัค ไซ้สอก เขาคัด เขาคั้ง ไซ้เข่า ตะพาด ตะเหวียงหลัง ไซ้เท้าโดยไม่ใช้ฝ่าเท้า ส่วน ถีบตรง ถีบจิก ไซ้เท้าโดยใช้ฝ่าเท้า เป็นต้น

ส่วนวิธีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธเป็นอีกมิติที่ทำให้ความหมายของชื่อทำเด็วแต่ละทำต่างกัน ได้ เช่น หมักตรง หมักค้ำ หมักแย็บ เข่าตรง เข่ายัด เข่าลอย ถีบตรง ถีบสูง ถีบจิก ถีบข้าง ถีบหลัง ต้องเคลื่อนที่ตรงไป ส่วน สอกคัค เขาคัด และ ตะคัค ต้องเคลื่อนที่แบบลากคัคผ่านจุดปะทะ ในขณะที่ สอกจัค หมักเสย ต้องเคลื่อนที่ขึ้นไปหาจุดปะทะ

นอกจากนี้ลักษณะของการใช้อวัยวะทำให้เกิดความแตกต่างทางความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทยทั้ง 5 ประเภทเช่นกัน โดยชื่อทำเด็วในประเภทหมัก เช่น หมักค้ำ ใช้การคลายหมัก หมักเสย ไซ้หมักหงาย แต่ หมักตรง ไซ้หมักค้ำ ส่วนชื่อทำเด็วในประเภทเท้าที่ใช้ฝ่าเท้าคือ ถีบสูง ใช้การถีบโดยให้ปลายเท้าสูงกว่าโคนขา แต่ ถีบข้าง ถีบจิก ถีบตรง ใช้การถีบให้ปลายเท้าต่ำกว่าหรือเท่ากับโคนขา เป็นต้น

วิธีการทำทำเป็นอีกมิติที่ทำให้ชื่อทำเด็วบางชื่อต่างจากชื่อทำเด็วอื่นด้วย เพราะชื่อทำเด็วบางชื่อมีวิธีการเฉพาะที่ทำให้เกิดความหมายที่แตกต่างจากพวก โดย หมักเหวียงหลัง สอกกลับ ตะเหวียงหลัง ต้องหมุนตัวประกอบการทำทำ หมักแย็บ ต้องชักหมักกลับทันที เข่าลอย ต้องกระโดดลอยตัว เข่าคั้ง ต้องกระแทกเข่าต่อเนื่อง เข่ายัด ต้องกระแทกเข่าซ้ำที่จุดปะทะ ถีบจิก ต้องใช้นิ้วเท้าจิกจุดปะทะ ส่วน ตะคัค ต้องสะบัดแข้งเวลาเตะด้วย ในขณะที่ ถีบข้าง ตะเหวียง ต้องหันข้างหาคู่ต่อสู้ขณะทำทำดังกล่าว

สำหรับชื่อทำมวยไทยเชิงซ้อนที่พบมีทั้งหมด 87 ชื่อ ได้แก่ หักคอไอยรา ขุนยักษย์จับลิง กวางเหลียวหลัง จระเข้ฟาดหาง ตลบขึ้น อีกาฉีกกรัง ตลบลง หนุมานแหวกฟอง นกคุ้มเข้างรัง ฤาษีมุศสระ หนุมานทะยาน หักคอเอราวัณ ตะเพียนแผ่ตอ ยันเอราวัณ พระรามตีทัพ พระรามสะกดทัพ บันเศียรทศกัณฐ์ ขว้างจักรนารายณ์ พระรามเหยียบลงกา รามสูรขว้างขวาน หนุมานข้ามลงกา นารายณ์ข้ามสมุทร หนุมานเหยียบลงกา ปลาหมอบแตกเหงือก เกรกวาดลาน สลับฟันปลา ปีกษาแหวกกรัง ชาวซัดหอก อิเหนาแทงกริช ยอเขาพระสุเมรุ ตาเถรค้ำฟัก มอญยันหลัก ขุนศึกตีทวน ดับขวลา หนูไต่ราว เอราวัณเสงา หนุมานถวายนแหวน หงส์ปีกหัก สักพวงมาลัย ฟ่านลูกบวบ ปัดปลอกกล้วย สอก สวนทวน คลื่นกระทบฝั่ง บาทาลูบพัคตร์ ขุนยักษย์พานาง พระรามจองถนน นารายณ์บันเศียร ลูกคางจับหมัด รักแร้หักแขน สอกท้ายทอย นารายณ์ขว้างจักร ล้มขุนทวน หนุมานหักค่าน ปีกลูกทอย นาคาบิดหาง หักงวงไอยรา วิรุพหกกลับ ไกรสรข้ามห้วย หิริณูม้วนแผ่นดิน นาคมุกบาดาล ทะแยค้ำเสา ฤาษีเหิน พระรามเดินดง บรรพตถล่ม นางมณโฑนั่งแทน รัศวงเอราวัณ

ยันรูกขมุด โคนรูกขมุด นางมณโฑนั่งตัก หักหลักเพชร หนุมานฟาดกุมภภัณฑ์ ลิงพริ้ว ญวนทอดแห
ทวนขุนศึก กวาดมาร หนุมานแบกแข็ง พลิกแผ่นดิน กังหันต้องลม เบนสุเมรุ พระรามนำวศร
พระรามหักศร พระรามฟาดศร พระรามยันศร สุครีพถอนคันธนู ม้าศึกกะโหลก ทัดมาลา และ สับหัว
มัจฉา

ผลของการวิเคราะห์ความหมายของชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อนพบว่า ชื่อท่าเชิงซ้อนทั้งหมดแตกต่างกันด้วยมิติแห่งความแตกต่างทางความหมายจำนวน 6 มิติ คือ ท่าเดี่ยวที่ใช้ การรุก การรับ จุดปะทะ การพลิกแพลง และ ท่าเฉพาะเพิ่มเติม

ชื่อท่าเชิงซ้อนมีความแตกต่างทางความหมายด้วยมิติท่าเดี่ยวที่ใช้ซึ่งสัมพันธ์กับมิติจุดปะทะ เช่น สวนทวน ใช้ท่าหมัดตรงปะทะหน้า พลิกแผ่นดิน ใช้ท่าหมัดเสยปะทะคาง หิริญม้วนแผ่นดิน และ คลื่นกระทบฝั่ง ใช้ท่าสอกกลับปะทะหน้าและคอตตามลำคับ ผ่านลูกบวบ ใช้ท่าสอกงัดปะทะที่คาง จระเข้ฟาดหาง ใช้ท่าเตะเหวี่ยงหลังปะทะหน้าอก กวางเหลียวหลัง ใช้ท่าถีบหลังปะทะท้อง เกรกวาดลาน ใช้ท่าเตะตัดปะทะที่ขาล่าง ขุนยักษ์จับลิง ใช้ท่าหมัด สอก เข่า เท้า ปะทะที่จุดปะทะหลายส่วน เป็นต้น

การรุก และ การรับ เป็นอีกมิติที่ทำให้ความหมายของชื่อท่าเชิงซ้อนต่างกัน โดยท่าเชิงซ้อนจะมีทั้งที่ใช้ในการรุกท่าเดียว เช่น บันเคียรทศกัมภ์ รุกหลายท่า เช่น ขุนยักษ์จับลิง รุกหลายท่าพร้อมกัน เช่น ตะเพียนแผ่ตอ และรุกผสม เช่น อีกาลีกรัง เป็นต้น ส่วนท่าเชิงซ้อนที่ใช้ในการรับจะต่างกันตรงที่ท่าเชิงซ้อนดังกล่าวใช้รับท่าเดียวท่าใด เช่น สลับฟันปลา ใช้ในการรับหมัด พระรามนำวศร ใช้ในการรับสอกกลับ กังหันต้องลม ใช้ในการรับเข่าลอย หักวงไอยรา ใช้ในการรับเตะเฉียง นาคาบิดหาง ใช้ในการรับถีบตรง เป็นต้น

นอกจากนี้ชื่อท่าเชิงซ้อนยังต่างกันที่การพลิกแพลงท่าเดี่ยวให้มีความรุนแรงขึ้น โดยการใช้ อวัยวะคู่ การกระโดดท่าเดี่ยว การเหยียบคู่ต่อสู้แล้วท่าเดี่ยว ซึ่งสัมพันธ์กับจุดปะทะเช่นเดียวกัน เช่น หนุมานถวายนแหวน ใช้ท่าหมัดเสยแต่เป็นหมัดคู่ปะทะได้คาง ปลาหมอแอกเหงือก ใช้สอกตีแต่เป็นสอกคู่ปะทะคอ รามสูรขว้างขวาน ใช้ท่าสอกกลับแต่เป็นกระโดดสอกกลับปะทะศีรษะ ฤาษีเหิน ใช้ท่าหมัดตรงแต่เป็นกระโดดหมัดตรงปะทะหน้า พระรามเคียดง ใช้ท่าเข่าลอยโดยเหยียบคู่ต่อสู้แล้วท่าท่าเข่าลอยปะทะหน้า บันเคียรทศกัมภ์ ใช้ท่าเหยียบคู่ต่อสู้แล้วท่าท่าสอกกลับคู่ปะทะศีรษะ เป็นต้น

ท่าเฉพาะเพิ่มเติมเป็นอีกมิติที่ทำให้ความหมายของชื่อท่าเชิงซ้อนต่างกันได้และยังสัมพันธ์กับจุดปะทะด้วยเช่นกัน เพราะชื่อท่าเชิงซ้อนบางชื่อใช้ท่าเฉพาะแทนท่าเดี่ยว เช่น ลูกคางจับหมัด ใช้คางหนีบแขน รักแร้หักแขน ใช้รักแร้หักแขน ญวนทอดแห ใช้มือปิดขาที่เตะ นางมณโฑนั่งแทน ใช้กันกระแทกต้นขา เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทย ท่าเดี่ยวมวยไทย และท่ามวยไทยเชิงซ้อน แสดงให้เห็นภาพรวมของระบบการต่อสู้ด้วยท่ามวยไทย กล่าวคือ ระบบการต่อสู้ด้วยท่ามวยไทยประกอบด้วย 3 ระบบย่อยที่สัมพันธ์กัน คือ ระบบการใช้อวัยวะพื้นฐานที่แสดงระบบการ

นำอวัยวะหมัด สอก เข่า และ เท้า มาใช้เป็นอาวุธหมัด สอก เข่า เตะ และ ถีบ ระบบการออกอาวุธที่แสดงระบบการออกอาวุธหมัด สอก เข่า เตะ และ ถีบ ในหลายลักษณะที่แตกต่างกันไป และ ระบบกลมมวยที่แสดงระบบการประยุกตื้ทำเต็วเพื่อให้ได้ทำเชิงซ้อนสำหรั้ใช้ในการรุกและการรับ

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความหมายของชื่อท่ามวยไทยทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาวุธในชีวิตคนไทย วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ และวิถีชีวิตที่ผูกพันกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาวุธในชีวิตของคนไทย เช่น การใช้อาวุธที่ทำจากไม้ มีด หรือของมีคม ทวน กริช และ หอก สะท้อนให้เห็นในชื่อท่า สอกตี เตะฟาด สอกตัด บันเคียรทศกัณท์ ฝานลูกบวบ สับหัวมัจฉา สวนทวน อิเหนาแทงกริช ชาวซัดหอก เป็นต้น วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ สะท้อนให้เห็นในชื่อท่า กวางเหลียวหลัง นกกุ่มเข้รัง ปลาหมอแอกเหงือก ไกรสรข้ามห้วย เป็นต้น วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ เช่น การทำงาน การกิน สะท้อนให้เห็นในชื่อท่า ฉวนทอดแห ตาเถรค้ำฟัก เถรกวาดลาน สับหัวมัจฉา เป็นต้น วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ สะท้อนให้เห็นในชื่อท่า คลื่นกระทบฝั่ง กัณฑ์ต้องลม เป็นต้น และวิถีชีวิตที่ผูกพันกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ สะท้อนให้เห็นในชื่อท่า หนุมานเหยียบลงกา พระรามเดินดง สุคริพลอนต้นรัง วิรุณหกกลับ บันเคียรทศกัณท์ ขว้างจักรนารายณ์ นางมณโฑนั่งแทน เป็นต้น

7.2 อภิปรายผล

7.2.1 ผลการวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทย ได้แก่ คำว่า หมัด สอก เข่า เตะ และ ถีบ แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างทางความหมายของคำเรียกประเภทพื้นฐานที่พบแตกต่างจากสมมุติฐานที่ตั้งไว้บางประการ กล่าวคือ ในเบื้องต้นผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานไว้ว่าคำเรียกประเภทพื้นฐานอาจแตกต่างกันด้วยมิติอวัยวะที่ใช้ ทิศทางของท่า และระยะระหว่างคู่ต่อสู้ แต่ผลการวิเคราะห์กลับพบว่ามิติที่ทำให้คำเรียกประเภทพื้นฐานต่างกันมีเพียงอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธและส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธเท่านั้น ทั้งนี้เพราะคำเรียกประเภทพื้นฐานดังกล่าวมีความแตกต่างอย่างชัดเจนแล้ว จึงสามารถใช้รหัสลักษณะเพียง 2 มิติ ข้างต้นที่เป็นมิติที่จำเป็นและเพียงพอที่สุดได้

7.2.2 ผลการวิเคราะห์ความหมายของชื่อท่าเต็วมวยไทยแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างทางความหมายของชื่อท่าเต็วที่พบแตกต่างจากสมมุติฐานที่ตั้งไว้บางประการเช่นกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยตั้งสมมุติว่าชื่อท่าเต็วต่างกันด้วยมิติอวัยวะที่ใช้ การใช้แรงส่งจากพื้น การใช้แรงส่งจากไหล่ แต่ผลการวิเคราะห์พบว่าการใช้แรงส่งจากพื้นและจากไหล่ ไม่มีส่วนทำให้ชื่อท่าเต็วต่างกันได้เลย เนื่องจากความหมายของชื่อท่าเต็วแสดงให้เห็นว่าชื่อท่าเต็วแตกต่างกันด้วยมิติแห่งความแตกต่างถึง 6 มิติด้วยกัน คือ อวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ ส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ วิถีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ ลักษณะของการใช้

อวัยวะ และวิธีการทำท่า ทำให้สมมุติฐานที่ตั้งไว้เบื้องต้นตรงกับผลการวิเคราะห์เพียงประเด็นเดียว คือ มิตiovัยะที่ใช้

7.2.3 ผลการวิเคราะห์ความหมายของชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อนหรือชื่อท่าที่ใช้ในกลวิธีการต่อสู้ แสดงให้เห็นว่า สมมุติฐานที่ตั้งไว้เบื้องต้นกับมิติแห่งความแตกต่างที่พบจากการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานว่าชื่อท่าเชิงซ้อนแตกต่างกันด้วยมิติชื่อท่าเดี่ยวที่ใช้ การรุก การรับ และการเรียงลำดับการใช้ท่าเดี่ยว ซึ่งผลการวิเคราะห์พบมิติตรงตามสมมุติฐาน 3 มิติแรก และยังพบมิติการพลิกแพลง ชนิดของกลวิธีที่ใช้ และจุดปะทะเพิ่มขึ้นมา ดังนั้นผลการวิเคราะห์ส่วนใหญ่จึงเป็นไปตามสมมุติฐานบางส่วนเท่านั้น

7.2.4 ผลการวิเคราะห์ระบบความหมายของชื่อท่ามวยไทยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ในตอนต้น กล่าวคือ คนไทยมองร่างกายว่าเปรียบเหมือนอาวุธ จึงใช้ร่างกายแทนอาวุธหลายชนิด ข้อเท็จจริงนี้พบอย่างชัดเจนจากชื่อท่าเดี่ยวและชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อนที่มีการใช้คำศัพท์แสดงอุปลักษณะเกี่ยวกับอาวุธ เช่น เข่าตัด สอกตัด ฟันลูกบวบ นารายณ์บันเคียร สอกตี ที่เปรียบเหมือนมิดหรือของมีคมและอาวุธที่ทำจากไม้ เป็นต้น

7.2.5 จากการเก็บข้อมูลชื่อท่าเดี่ยวมวยไทย ผู้วิจัยพบชื่อท่าเดี่ยวที่เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้แก่ ชื่อท่า *หมัดแย็บ* และ *หมัดศอก* รวมทั้งคำอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยด้วย ได้แก่ หมัดอัปเปอร์คัต หมัดสวิง เป็นต้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าชื่อท่าเหล่านี้เกิดจากอิทธิพลการยืมคำศัพท์ภาษาอังกฤษและท่ามวยสากลมาใช้ไม่นาน ดังนั้นจึงไม่พบว่ามีการนำท่าหมัดแย็บและหมัดศอกไปใช้ในท่าเชิงซ้อนซึ่งคนไทยคิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของคำยืมนั้นปรากฏได้แค่เพียงในชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยเท่านั้น เนื่องจากยังไม่พบว่ามีกรยืมคำศัพท์จากภาษาอังกฤษมาใช้ในชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อนเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการตั้งชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อนคนไทยนิยมใช้ชื่อที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทย ข้อเท็จจริงนี้แสดงเป็นนัยว่าศิลปะการชกมวยไทยเป็นวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง

7.2.6 เป็นที่น่าสนใจว่า ในขณะที่ท่าเดี่ยวหมัดตรง เข่าตรง และถีบตรง มีวิถีตรง แต่ท่าเดี่ยวเตะตรง ซึ่งมีคำว่าตรงเหมือนกันกลับมีวิถีขึ้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าคำว่า ตรง ในเตะตรง ไม่ได้หมายความว่าตรงไปถึงการเคลื่อนตรงไป แต่อาจหมายถึงการเหยียดอวัยวะให้ตรง

7.2.7 ระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าผู้ออกภาษานิยมเรียกกลุ่มชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อนว่า “แม่ไม้มวยไทย” ซึ่งหมายถึงท่าสำคัญที่ครูมวยผู้ชำนาญการต่อสู้ด้วยมวยไทยที่สุดในสมัยก่อนคิดขึ้น คำนี้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการตั้งชื่อให้กับสรรพสิ่งของคนไทยที่ชัดเจน กล่าวคือ คนไทยนิยมตั้งชื่อเป็นอุปลักษณะ คือ เรียกสิ่งทีตนพบชนิดหนึ่งว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่ต่างชนิดกันแต่มีลักษณะ

บางประการที่คล้ายกัน ในกรณีชื่อแม่ไม้มวยไทย คนไทยเปรียบท่ามวยไทยที่สำคัญ 15 ท่า ได้แก่ สลับ ฟันปลา ปักขาแหวกวัง ขวาชัดหอก อิเหนาแทงกริช ยอเขาพระสุเมรุ ตาเถรคำฟัก มอญยันหลัก ปักลูกทอย จระเข้ฟาดหาง หักวงไอยรา นาคาบิดหาง วิรุฬหกกลับ คับชวลา ขุนยักษ์จับลิง และ หักคอเอราวัณ ว่าเป็น “แม่” ของท่ามวยไทย นอกจากนี้คนไทยยังเปรียบท่าลูกไม้มวยไทยอีก 15 ท่า ได้แก่ เอราวัณเสงา บาทาลูปพัคตร์ ขุนยักษ์พานาง พระรามน้ำวสร ไกรสรข้ามห้วย กวางเหลียวหลัง หิรัญม้วนแผ่นดิน นาคมุกบาดาล หนุมานถวายนแหวน ฉนวนทอดแห ทะแยคำเสา หงส์ปีกหัก สักพวง มาลัย เถรกวาดลาน และ ฝ่าลูกบวบ ที่แตกออกมาจากท่าแม่ไม้มวยไทยว่าเป็น “ลูก” ของท่า “แม่” อีกด้วย

7.2.8 จากลักษณะของชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าคนไทยนิยมตั้งชื่อท่าเชิงซ้อนให้มีเสียงคล้องจองกันเหมือนบทกลอน ตัวอย่างลักษณะดังกล่าว เช่น สลับฟันปลา กับ ปักขาแหวกวัง คำว่า ปลา คล้องจองกับคำว่า ปักขา หรือ ยอเขาพระสุเมรุ กับ ตาเถรคำฟัก คำว่า พระสุเมรุ คล้องจองกับคำว่า ตาเถร เป็นต้น จากข้อเท็จจริงนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าการที่ชื่อท่ามวยไทยมีความคล้องจองกันเป็นเพราะครูมวยต้องการให้ศิษย์สามารถจำท่ามวยไทยได้อย่างแม่นยำจึงตั้งชื่อให้กับท่ามวยไทยที่มีจำนวนมากให้มีความคล้องจองกันและง่ายต่อการจำ

7.2.9 ผลการวิเคราะห์ชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อน แสดงให้เห็นว่า ชื่อส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ข้อเท็จจริงนี้สะท้อนให้เห็นว่ารามเกียรติ์มีอิทธิพลต่อคนไทยอย่างมากรวมทั้งวัฒนธรรมการชกมวยไทยด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาของเรื่องโดยส่วนใหญ่เกี่ยวกับการทำศึกสงคราม โดยผู้เขียนได้สอดแทรกกลวิธี และเล่ห์เหลี่ยมการต่อสู้ไว้จำนวนมากผ่านตัวละครเอก 2 ตัวที่มีความสามารถสูงในการรบ คือ พระราม และ หนุมาน เป็นไปได้ว่าคนไทยเห็นว่าวิธีการต่อสู้ที่กล่าวไว้ในวรรณคดีเรื่องนี้มีประโยชน์อย่างมากจึงได้นำมาเป็นแนวความคิดในการประดิษฐ์ท่ามวยไทยหลายๆท่า ดังนั้นเราจึงอาจทำนายได้ว่าในอนาคตหากมีวรรณคดีเรื่องใดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำศึกสงครามอย่างเข้มข้นเช่นนี้ คนไทยก็น่าจะนำมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการประดิษฐ์ท่ามวยไทยเพิ่มขึ้นได้เช่นกัน

7.2.10 ผลการวิเคราะห์ความหมายของชื่อท่ามวยไทยทุกประเภทแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของมวยไทยและมวยสากลอย่างมาก กล่าวคือ มวยไทยสามารถใช้อวัยวะในการต่อสู้ได้ถึง 4 ส่วนด้วยกัน คือ หมัด ศอก เข่า และ เท้า ในขณะที่มวยสากลใช้ได้เพียงหมัดเท่านั้น ข้อเท็จจริงนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของคนไทยในการนำสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีตามธรรมชาติ คือ ร่างกายของเรา มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7.2.11 ผลการวิเคราะห์ชื่อทำมวยไทยเชิงซ้อนแสดงให้เห็นว่าจำนวนชื่อทำเชิงซ้อนที่ใช้ในการรับมีจำนวนมากกว่าทำเชิงซ้อนที่ใช้ในการรุกถึง 2 เท่า ข้อเท็จจริงนี้ สะท้อนให้เห็นว่าในการต่อสู้ด้วยมวยไทยโดยส่วนใหญ่ไม่มุ่งเน้นที่จะจู่โจม เพราะถ้าเกิดผิดพลาด ผู้ชกจะกลายเป็นฝ่ายที่ถูกจู่โจมเสียเอง แต่มวยไทยจะนิยมใช้การรับ คือ รอคู่ต่อสู้จะจู่โจมอย่างไรแล้วค่อยหาวิธีแก้การจู่โจมเพราะทำเชิงซ้อนในการรับนั้นมิได้เน้นที่การรับอย่างเดียวแต่เป็นการตอบโต้กลับด้วย ซึ่งผู้ชกต้องรู้จักใช้ไหวพริบในการประเมินสถานการณ์อย่างเหมาะสม

7.2.12 ผลการวิเคราะห์ชื่อทำเชิงซ้อนยังแสดงให้เห็นว่าชื่อทำเชิงซ้อนส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นทำเชิงรุกหรือเชิงรับจะเน้นผู้กระทำ คือ ผู้ชก เนื่องจากชื่อทำเชิงซ้อนที่เน้นผู้ถูกกระทำ หรือ คู่ต่อสู้ มีเพียง 3 ชื่อ เท่านั้น คือ หงส์ปีกหัก นาคาบิดหาง และ กังหันต้องลม ข้อเท็จจริงนี้สะท้อนให้เห็นว่าจุดประสงค์หลักของทำมวยไทยเชิงซ้อนมีไว้สำหรับให้ผู้ชกนำไปใช้ต่อสู้กับคู่ต่อสู้โดยเฉพาะตามความเหมาะสม

7.2.13 ชื่อทำเชิงซ้อนยังแสดงว่า มวยไทยไม่ได้อาศัยแต่รูปร่างและกำลังในการชกมวย แต่เน้นที่ไหวพริบและชั้นเชิงในการชก ดังนั้นผู้ชกที่เปรียบเหมือนหนู อีกา ปลา แต่ใช้ไหวพริบและชั้นเชิงในการชกมากกว่าใช้กำลัง ก็สามารถเอาชนะคู่ชกที่ดูยิ่งใหญ่กว่าที่เปรียบเหมือนช้างเอราวัณ หรือช้างไอยราได้

7.3 ข้อเสนอแนะ

7.3.1. แนวทางอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์มีประโยชน์อย่างมากในการนำไปศึกษาภูมิปัญญาไทยและคำศัพท์ในภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันการวิจัยทางด้านนี้ยังไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าที่ควร โดยเฉพาะในประเทศไทย ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการทำงานวิจัยตามแนวทางดังกล่าวให้มากขึ้น

7.3.2. ผลการวิเคราะห์ความหมายของชื่อทำมวยไทยในงานวิจัยชิ้นนี้ แสดงให้เห็นระบบของทำมวยไทย ที่ประกอบด้วย ระบบการใช้อวัยวะพื้นฐาน ระบบการออกอาวุธ และ ระบบการต่อสู้ด้วยทำมวยไทย ซึ่งอาจมีความคล้ายคลึงกับระบบของท่าที่ใช้ในการต่อสู้ของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น เช่น การรำเต๋ของกนฉู้ปุ่น เทควันโดของกนเกาหตี และกังฟูของกนจิน เนื่องจากมีองค์ประกอบหลายอย่างเหมือนกัน เช่น แนวความคิดเกี่ยวกับการต่อสู้ การใช้ท่าในการต่อสู้ ในการต่อสู้จะมีผู้ร่วมเหตุการณ์ 2 ฝ่าย และในการต่อสู้จะมีทั้งการรุก การรับ เป็นต้น และที่แตกต่างกัน เช่น แนวความคิดในการประดิษฐ์ท่า เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการศึกษาชื่อท่าที่ใช้ในการต่อสู้ในกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าว และนำมาเปรียบเทียบกับชื่อทำมวยไทย เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของระบบมโนทัศน์ และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในทวีปเอเชียได้ชัดเจนขึ้น

7.3.3. นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาชื่อท่าที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยในประเด็นอื่นๆเพื่อให้เกิดงานวิจัยทางด้านอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยอย่างครบวงจร เช่น ชื่อท่ารำไห่วัฒร คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยในด้านพิธีกรรม ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้คนไทยและชาวต่างชาติหันมาให้ความสนใจมวยไทยในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับภาษามากขึ้น

7.3.4. เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาเกี่ยวกับชื่อท่ามวยไทยซึ่งเป็นชื่อท่าที่เกี่ยวข้องกับการใช้ร่างกาย ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาชื่อกีฬาชนิดอื่นๆที่ใช้ร่างกายด้วย เช่น ชื่อท่าฟิสิกเกอร์สเก็ต ชื่อท่ายิมนาสติก ชื่อท่าเต้นของชาติพันธุ์อื่นๆ เช่น ชื่อท่าระบำปลายเท่า (ballet) ชื่อท่าเต้นแจ๊ส (jazz dance) เป็นต้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของระบบมโนทัศน์และวัฒนธรรมของแต่ละชาติที่อาจสะท้อนให้เห็นระบบรวมของการใช้ร่างกายของมนุษย์